

Kryteria poprawności i oceny pracy uczniów dyslektycznych

I. Prace literackie z języka polskiego

Kryteria:

1. Zgodność treści wypracowania z tematem.
2. Poprawność materiału rzeczowego.
3. Stopień wyczerpania materiału.
4. Umiejętność podsumowania, wnioskowania, uogólniania.
5. Kompozycja wypracowania (proporcjonalność, spójność, logiczność wywodu, cechy typowe dla żądanej formy).
6. Język i styl:
 - poprawne pod względem znaczeniowym zastosowanie słownictwa, także w związkach frazeologicznych,
 - poprawna odmiana wyrazów, łączenie wyrazów w zdania i zdań pojedynczych w zdania złożone,
 - różnorodność struktur składniowych,
 - trafny dobór środków językowych (m.in. unikanie wulgaryzmów, nieuzasadnionych kolokwializmów, powtórzeń wyrazowych, zbytnej skrótowości czy też rozwlekłości wypowiedzi, pustosłowia, mieszania stylów),
 - dostosowanie stylu do sytuacji komunikacyjnej, formy wypowiedzi.

Tego typu prace mogą być napisane na maszynie lub komputerze. W wypadku pracy napisanej odręcznie estetyka pracy jest istotna, ale nie podlega ocenie. Na wysokość oceny nie ma wpływu liczba popełnionych błędów ortograficznych. Poprawność ortograficzną oceniana opisowo.

Poprawa pracy przez ucznia:

Zadaniem ucznia jest ich odszukanie, poprawienie za pomocą słownika ortograficznego i wyjaśnienie zasad pisowni. Poprawa musi być wykonana piśmem ręcznym. W poprawie należy zwrócić uwagę na czytelność pisma, estetykę pracy oraz zastosowanie wyjaśnianych zasad.

Kryteria ocen

Ocena celująca:

- oryginalne, twórcze ujęcie tematu,
- pełne zrozumienie tematu, bogaty materiał literacki,
- pomysłowy, niestereotypowy, funkcjonalny układ treści,
- zachowanie proporcji między częściami pracy,
- akapity,
- bardzo bogate słownictwo,
- zgodne z normą formy fleksyjne i związki frazeologiczne,
- styl dopasowany do sytuacji komunikacyjnej, formy wypowiedzi,
- język indywidualny.

Ocena bardzo dobra:

- zgodność z tematem,
- bogaty materiał rzeczowy,
- prawidłowa, logiczna kompozycja, w miarę oryginalna,
- samodzielność wnioskowania, uogólniania, oceny i sądów,
- proporcjonalność między częściami pracy,
- akapity,
- styl bezbłędny, dopasowany do sytuacji komunikacyjnej,
- bogate, poprawne pod względem znaczeniowym słownictwo i frazeologia,
- zgodne z normą formy fleksyjne i związki frazeologiczne.

Ocena dobra:

- właściwe zrozumienie i ujęcie tematu,
- dopuszczalne drobne odstępstwa od tematu i nieścisłości merytoryczne,
- w miarę poprawna kompozycja – dopuszczalne niewielkie usterki zapisu,
- styl poprawny, jednorodny,
- zachowane akapity,
- dopuszczalne drobne błędy frazeologiczne, fleksyjne, nieliczne składniowe.

Ocena dostateczna:

- poprawne opracowanie tematu, ale niepełne i odtwórcze,
- dopuszczalny jeden poważny błąd merytoryczny,
- liczne błędy w zakresie spójności wypowiedzi, logicznego uporządkowania, ale tekst zrozumiały, myśl przewodnia czytelna,
- ubogie słownictwo, błędy fleksyjne i frazeologiczne,
- brak dbałości o przejrzystość, proporcjonalność kompozycji.

Ocena dopuszczająca:

- wyraźnie odtwórczy charakter pracy,
- minimalny zakres i poprawność przywołanego materiału rzeczowego,
- poważne błędy w układzie treści (brak wstępu, proporcji itp.),
- ubogie słownictwo, nieznanostwo znaczeń pewnych wyrazów,
- liczne błędy fleksyjne i frazeologiczne,
- liczne powtarzające się błędy w zakresie budowy zdań, wytyczania ich granic,
- brak akapitów,
- nieprawidłowy dobór środków językowych (wulgaryzmy, kolokwializmy, wielosłowia, pustosłowia, mieszanie stylów).

Ocena niedostateczna:

- praca w ponad połowie nie na temat,
- brak zrozumienia tematu,
- bardzo ubogie słownictwo,
- kompozycja niewłaściwa, chaotyczna,
- liczne, powtarzające się, rażące błędy fleksyjne i frazeologiczne.

II. Sprawdzenie umiejętności z zakresu ortografii i interpunkcji

Do sprawdzania tych umiejętności służą teksty przygotowane specjalnie dla uczniów dyslektycznych. Są to:

- **Zbiorki wyrazów** zawierające trudności ortograficzne, będące przedmiotem dyktanda. Dyslektyk musi wyjaśnić regułę ortograficzną słów wybranych z tekstu pisanego przez pozostałych uczniów.
- **Pisanie z pamięci krótkiego tekstu** (zwykle 5 zdań) na podstawie ułożonego pod kontrolą nauczyciela mini-dyktanda.
- **Uzupełnianie luk w tekście dyktanda** – ocenianie ilościowe błędów w zależności od wielkości uzupełnianego tekstu.
- **Ocenianie na lekcji ortograficznej wykonanych przez dyslektyka fiszek i słowniczków z kłopotliwymi wyrazami.**

Pozostali uczniowie wiedzą, że uczeń dyslektyczny musi wykonać dodatkową pracę, nie ma żadnych przywilejów.

III. Kartkówki, sprawdziany z nauki o języku, teorii literatury, znajomości treści lektury, sprawdziany czytania ze zrozumieniem

Uczeń dyslektyczny otrzymuje gotowy zestaw pytań, wydłuża mu się czas na zastanowienie. Praca oceniana jest na podstawie ogólnych kryteriów. Nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne i interpunkcyjne.

IV. Ocena wypowiedzi ustnych

Biorąc pod uwagę fakt, że dyslektycy niechętnie i często z lękiem wypowiadają się na forum klasy, ocena będzie dokonywana okazjonalnie, w czasie dłuższych, spontanicznych wypowiedzi, ewentualnie w miarę możliwości na osobności. Nie będzie stosowane odpytywanie przy tablicy.

Kryteria:

- zgodność wypowiedzi z tematem,
- umiejętność porównywania, wnioskowania, oceniania, zestawiania informacji z różnych źródeł.

V. Ocena recytacji utworu poetyckiego lub fragmentu prozy

Uczeń dyslektyczny otrzymuje do pamięciowego opanowania fragment krótszy niż jego koledzy z klasy. Czas na pamięciowe opanowanie tekstu zostaje mu wydłużony i dostosowany do jego możliwości (każdorazowo do ustalenia z nauczycielem). Uczeń decyduje o tym, czy prezentuje interpretację na forum klasy.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- przedstawia oryginalną, niepowtarzalną interpretację utworu,
- zmienia tempo mówienia, moduluje głos, wprowadza elementy dramy,
- wygłasza tekst bez żadnych pomyłek.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- wygłasza tekst prawie bezbłędnie (dopuszczalne 2 pomyłki),
- zwraca uwagę na znaki przestankowe, tempo mówienia, modulację głosu,
- recytując, pozostawia miłe wrażenie artystyczne.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- wygłasza z pamięci utwór (dopuszczalne 4 pomyłki, które sam poprawia),
- stara się interpretować utwór,
- zwraca uwagę na znaki przestankowe.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- mechanicznie odtwarza utwór,
- nie próbuje go interpretować,
- popełnia pomyłki, które poprawia nauczyciel.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- wypowiada tekst bez próby interpretacji,
- ma kłopoty z odtwarzaniem utworu z pamięci.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie podjął nawet próby nauczenia się tekstu bądź jego fragmentu na pamięć.